

Zagadnienia powtórzeniowe z historii z działu: „Polska i świat po II wojnie światowej”

Temat/Zagadnienia	Wymagania podstawowe – ocena dopuszczająca i dostateczna Po zapoznaniu się z tematem każdy uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe – ocena dobra i wyżej Po zapoznaniu się z tematem każdy uczeń:
<p>1. Nowy podział świata. – konferencja w Poczdamie – reparacje powojenne – bilans wojny – traktaty pokojowe z Bułgarią, Włochami, Rumunią, Węgrami i Finlandią – powstanie ONZ – ekspansja komunizmu w Europie, żelazna kurtyna – reakcja Zachodu na powojenną ekspansję komunizmu (doktryna Trumana, plan Marshalla, powstanie NATO) – zmierzch dawnych mocarstw: Francji i Wielkiej Brytanii – mocarstwowa pozycja USA i ZSRR na arenie międzynarodowej</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: strefa okupacyjna, żelazna kurtyna, doktryna Trumana, plan Marshalla, zimna wojna, Karta Narodów Zjednoczonych, Rada Bezpieczeństwa ONZ, Pakt Północnoatlantycki, Zgromadzenie Ogólne ONZ, Powszechna deklaracja praw człowieka, zimna wojna – wymienia wydarzenia związane z datami: 1944–1948, 26 czerwca 1945 r., lipiec–sierpień 1945 r., marzec 1946 r., marzec 1947 r., 4 kwietnia 1949 r. – omawia działalność postaci: Józefa Stalina, Harry’ego Trumana, Winstona Churchilla, Clementa Atlee, George’a Marshalla – wskazuje na mapie: San Francisco, Nowy Jork, Poczdam, Berlin, strefy okupacyjne w Niemczech, zdobycze terytorialne ZSRR po II wojnie światowej – przedstawia bilans II wojny światowej odnośnie strat ludności i zniszczeń – wymienia najważniejsze postanowienia konferencji w Poczdamie – wyjaśnia genezę i opisuje początkową fazę zimnej wojny – omawia genezę powstania NATO – podaje nazwy najważniejszych państw, które przystąpiły do NATO</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Rada Ministrów Spraw Zagranicznych, Wolne Terytorium Triestu, resorty siłowe, Europejski Plan Odbudowy, Organizacja Europejskiej Współpracy Gospodarczej (ang. OEEC), Deklaracja Narodów Zjednoczonych, sekretarz generalny ONZ, „błękitne helmy”, układ dwubiegunowy – wymienia wydarzenia związane z datami: 25 kwietnia 1945 r., marzec 1946 r., 10 lutego 1947 r., 12 marca 1947 r., czerwiec 1947 r., 1947 r., luty 1948 r. – omawia działalność Klementa Gottwalda – wskazuje na mapie państwa, które przystąpiły do planu Marshalla – charakteryzuje zasady podziału reparacji niemieckich pomiędzy aliantów – przedstawia długofalowe skutki II wojny światowej – wielostronnie prezentuje przyczyny wybuchu zimnej wojny – ocenia rolę doktryny powstrzymywania Trumana i planu Marshalla w dziejach świata – wyjaśnia przyczyny zmierzchu dawnych mocarstw: Wielkiej Brytanii i Francji, odwołując się do ich sytuacji wewnętrznej i międzynarodowej – tłumaczy przyczyny dominacji USA i ZSRR w powojennym świecie</p>
<p>2. Początki władzy komunistów w Polsce. – Manifest PKWN i powołanie Rządu Tymczasowego – ustalenie nowych granic Polski – utworzenie Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej – przesiedlenia ludności, akcja „Wisła” – walka z opozycją i podziemiem niepodległościowym – referendum z 1946 r. – sfalszowane wybory w styczniu 1947 r. i ich konsekwencje</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów i skrótów: Manifest PKWN, TRJN, Kresy Wschodnie, linia Curzona, Ziemie Odzyskane, repatrianci, akcja „Wisła”, proces szesnastu, PSL, referendum ludowe – wymienia wydarzenia związane z datami: 22 lipca 1944 r., 4–11 lutego 1945 r., czerwiec 1945 r., 30 czerwca 1946 r., 19 stycznia 1947 r. – omawia działalność postaci: Stanisława Mikołajczyka, Leopolda Okulickiego, Józefa Stalina, Bolesława Bieruta, Józefa Cyrankiewicza – wskazuje na mapie: granice Polski po II wojnie światowej, Odrę, Nysę Łużycką, linię Curzona, Ziemie Odzyskane, Kresy Wschodnie – określa kierunki powojennych przesiedleń ludności na ziemiach polskich – przedstawia najważniejsze etapy procesu przejmowania władzy w Polsce przez komunistów – podaje przejawy zależności powojennej Polski od ZSRR</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów i skrótów: WiN, Blok Demokratyczny, Testament Polski Walczącej, NSZ, NZW, UB, KBW, MO – wymienia wydarzenia związane z datami: 27 lipca 1944 r., 16 sierpnia 1944 r., 1 grudnia 1944 r., 31 grudnia 1944 r., 19 stycznia 1945 r., 27 marca 1945 r., 1 lipca 1945 r., 1946 r., 28 kwietnia 1947 r., 1958 r. – omawia działalność postaci: Edwarda Osóbki-Morawskiego, Jana Stanisława Jankowskiego, Kazimierza Pużaka, Władysława Gomułki, Stefana Mossora, Zygmunta Szendzielorza, Józefa Kurasia – charakteryzuje międzynarodowe uwarunkowania ukształtowania polskiej granicy państwowej po II wojnie światowej – przedstawia i uzasadnia za pomocą czynników politycznych, społecznych oraz ekonomicznych postawy Polaków po II wojnie światowej wobec nowych władz</p>
<p>3. Odbudowa powojenna. – odbudowa zniszczeń wojennych – reforma rolna – nacjonalizacja przemysłu i próba kolektywizacji – „bitwa o handel” – industrializacja kraju, gospodarka planowa (plan 3-letni, plan 6-letni)</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: reforma rolna, nacjonalizacja przemysłu, kolektywizacja, gospodarka planowa, PGR, „wyścig pracy” – wymienia wydarzenia związane z datami: 6 września 1944 r., 3 stycznia 1946 r., 1947–1949, 1950–1955 – omawia działalność postaci: Hilarego Minca, Bolesława Bieruta – korzystając z różnych źródeł, przedstawia bilans polskich strat wojennych w gospodarce – tłumaczy znaczenie dekretów o reformie rolnej oraz nacjonalizacji przemysłu – podaje założenia planów 3-letniego i 6-letniego – opisuje przyczyny i przebieg kolektywizacji w Polsce – wymienia przykłady gospodarczej zależności Polski od ZSRR</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: bitwa o handel, PKPG, CUP, Biuro Odbudowy Stolicy, Społeczny Fundusz Odbudowy Stolicy – wymienia wydarzenia związane z datami: listopad 1945 r., 1949 r., 28 października 1950 r. – omawia działalność Wincentego Pstrowskiego – wskazuje na mapie Nową Hutę – określa społeczne i polityczne konsekwencje wprowadzenia dekretów o reformie rolnej oraz nacjonalizacji przemysłu – charakteryzuje efekty realizacji planów wieloletnich w sferze gospodarczej i społecznej – wyjaśnia, jak przebiegała odbudowa Warszawy – podaje konsekwencje wymiany pieniędzy w 1950 r.</p>

<p>4. Polska w czasach stalinizmu.</p> <ul style="list-style-type: none"> – utworzenie PZPR – podporządkowanie sceny politycznej komunistom – kult jednostki, sowietyzacja kultury, propaganda – stosunek władzy do młodego pokolenia – represje wobec podziemia niepodległościowego – walka władzy z Kościołem katolickim – zmiany ustrojowe w okresie stalinizmu – uchwalenie Konstytucji PRL 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: PZPR, PRL, stalinizm, socrealizm, Pałac Kultury i Nauki – wymienia wydarzenia związane z datami: 1948–1956, 15 grudnia 1948 r., 1952 r. – omawia działalność postaci: Bolesława Bieruta, Józefa Cyrankiewicza, Jakuba Bermana, Hilarego Minca, Władysława Gomułki, kard. Stefana Wyszyńskiego – podaje główne cechy ustroju politycznego Polski w okresie stalinowskim – przedstawia założenia konstytucji PRL z 1952 r. – opisuje rozwój socrealizmu w Polsce – przytacza przykłady terroru w czasach stalinowskich – wymienia przykłady świadczące o stalinizacji Polski – charakteryzuje stosunek komunistów do młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: odchylenie prawicowo-nacjonalistyczne, nomenklatura, ZMP, Służba Polsce, ZWM, ZSL, SD, przodownictwo pracy, kolektywizacja, ruch księży patriotów, stowarzyszenie PAX, Marszałkowska Dzielnica Mieszkańcowa – wymienia wydarzenia związane z datami: wrzesień 1947 r., czerwiec 1948 r., 22 lipca 1952 r. – omawia działalność postaci: Witolda Pileckiego, Czesława Kaczmarska, Zenona Kliszki, Michała Roli-Żymierskiego, Augusta Emila Fieldorfa, Jana Padewskiego – opisuje system represji stalinowskich wobec Kościoła, podziemia niepodległościowego i opozycji wewnątrzpartyjnej
<p>5. Niemcy po II wojnie Światowej</p> <ul style="list-style-type: none"> – powojenna polityka mocarstw wobec Niemiec – proces norymberski – blokada Berlina Zachodniego – powstanie RFN i NRD – powojenna okupacja Austrii – powstanie berlińskie w czerwcu 1953 r. – budowa muru berlińskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: proces norymberski, denazyfikacja, Sojusznicza Rada Kontroli, strefy okupacyjne, Bizonia, Trizonia, blokada Berlina Zachodniego, most powietrzny, NRD, RFN, powstanie berlińskie, mur berliński – wymienia wydarzenia związane z datami: 17 lipca – 2 sierpnia 1945 r., czerwiec 1948 r. maj 1949 r., 20 września 1949 r., 7 października 1949 r., 12/13 sierpnia 1961 r. – omawia działalność postaci: Konrada Adenauera – wskazuje na mapie: podział Niemiec na strefy okupacyjne, terytorium RFN i NRD – przedstawia różnice w podejściu mocarstw do kwestii niemieckiej i podaje odpowiednie przykłady – tłumaczy genezę powstania dwóch państw niemieckich – opisuje okoliczności budowy muru berlińskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: dekartelizacja, decentralizacja, dokumenty frankfurckie, CDU, SPD – wymienia wydarzenia związane z datami: 23/24 czerwca 1948 r. 12 maja 1949 r., 1 lipca 1949 r., czerwiec 1953 r., 15 maja 1955 r., 1963 r. – omawia działalność postaci: Waltera Ulbrichta, Theodora Heussa, Ottona Grothewohla, – szczegółowo przedstawia proces powstania dwóch państw niemieckich na tle sytuacji międzynarodowej – tłumaczy genezę blokady Berlina Zachodniego – podaje przyczyny wybuchu powstania berlińskiego – prezentuje sytuację Austrii w latach 1945–1955 – określa znaczenie procesu norymberskiego – wymienia najważniejsze wydarzenia dotyczące podziału powojennych Niemiec
<p>6. Koniec stalinizmu.</p> <ul style="list-style-type: none"> – ZSRR po II wojnie światowej – śmierć Józefa Stalina i skutki polityczne tego wydarzenia – XX Zjazd KPZR, odwilż w ZSRR – stosunki polityczne ZSRR z Jugosławią – Układ Warszawski – powstanie węgierskie z 1956 r. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: odwilż, destalinizacja, tajny referat Chruszczowa, Układ Warszawski, powstanie węgierskie – wymienia wydarzenia związane z datami: 5 marca 1953 r., październik 1956 r. – omawia działalność postaci: Nikity Chruszczowa, Ławrientija Berii – charakteryzuje i porównuje sytuację społeczno-polityczną w ZSRR po zakończeniu II wojny światowej i po śmierci Stalina – wyjaśnia znaczenie śmierci Stalina dla przemiany stosunków międzynarodowych na świecie w latach 50. XX w. – przedstawia najważniejsze tezy referatu Chruszczowa na XX Zjeździe KPZR i konsekwencje wygłoszenia tego przemówienia – omawia cele i zadania sojuszu państw bloku wschodniego przystępujących do Układu Warszawskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: żdanowszczyzna – wymienia wydarzenia związane z datami: październik 1952 r., 14 maja 1955 r., 24/25 lutego 1956 r., 23 października 1956 r. – omawia działalność postaci: Imre Nagya, Janosa Kádára, Josipa Broza-Tita, Ilija Erenburga, Andrieja Żdanowa – określa przyczyny sporu ZSRR z Jugosławią – opisuje propagandowe zabiegi władz partyjnych zastosowane dla uczczenia żałoby po śmierci Stalina w ZSRR i w krajach bloku komunistycznego – charakteryzuje sposób sprawowania władzy i prowadzoną politykę przez Nikitę Chruszczowa – wymienia przejawy odprężenia w relacjach międzynarodowych w latach 1953–1960 – przedstawia genezę oraz przebieg powstania węgierskiego z 1956 r. – podaje przykłady odprężenia w stosunkach międzynarodowych w latach 50. XX w. – ocenia doktrynę Układu Warszawskiego
<p>7. Polski Październik.</p> <ul style="list-style-type: none"> – wpływ śmierci Józefa Stalina na sytuację polityczną w Polsce – walka frakcji wewnątrz PZPR 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: odwilż, frakcja partyjna, aparat bezpieczeństwa, poznański Czerwiec, polski Październik, destalinizacja, bikiniarze – wymienia wydarzenia związane z datami: 1953 r., czerwiec 1956 r., październik 1956 r. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: puławianie, natolińczycy, Klub Krzywego Koła, „Poemat dla dorosłych”, „Po Prostu”, Kluby Młodej Inteligencji – wymienia wydarzenia związane z datami: 28–30 czerwca 1956 r., 19–20 października 1956 r., 1957 r.

<ul style="list-style-type: none"> – Czerwiec '56 (wystąpienia robotników w Poznaniu) – objęcie funkcji I sekretarza KC PZPR przez Władysława Gomułkę – zakończenie odwilży w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia działalność postaci: Władysława Gomułki, kard. Stefana Wyszyńskiego, Konstantego Rokossowskiego – podaje przykłady odwilży w Polsce w latach 50. XX w. – wymienia problemy władzy komunistycznej w Polsce w połowie lat 50. XX w. – opisuje proces, który doprowadził do kryzysu w PZPR na tle rywalizacji o wpływy między grupami partyjnymi – wyjaśnia pośrednie i bezpośrednie przyczyny, które doprowadziły do wydarzeń poznańskiego Czerwca w 1956 r. – prezentuje okoliczności dojścia Władysława Gomułki do władzy na fali odwilży po śmierci Stalina – charakteryzuje zakończenia okresu odwilży w Polsce w kontekście ograniczenia wolności słowa – wskazuje dostrzegalne przejawy zmian kulturowych w Polsce w latach 50. XX w. w kontekście przemian w kulturze zachodniej 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia działalność postaci: Józefa Światły, Adama Ważyka, Józefa Cyrankiewicza, Romana Strzałkowskiego, Jerzego Turowicza – prezentuje poglądy natolińców oraz puławian na tle sytuacji międzynarodowej i wewnętrznej w kraju – szeroko omawia przejawy odwilży w Polsce – przedstawia przebieg wydarzeń poznańskiego Czerwca – tłumaczy, jakie było znaczenie VIII Plenum KC PZPR – korzystając z tekstów źródłowych, ocenia postawy Józefa Cyrankiewicza i Władysława Gomułki wobec wydarzeń poznańskich – porównuje przebieg i skutki wydarzenia poznańskiego Czerwca z powstaniem węgierskim z 1956 r.